

За своїм статусом Житомирська область є аграрно-індустріальним регіоном. Регіоноформуючу та регіонопідтримуючу роль промислового виробництва області підтверджує той факт, що на його долю приходить 21,5% виробленої в області валової доданої вартості та близько 14,1% зайнятих у господарстві.

Промисловий комплекс Житомирської області не відноситься до потужних. За обсягом реалізованої продукції його частка складає лише 1,6%.

У державному та міжнародному поділі праці регіон представлений такими галузями спеціалізації, як легка промисловість (10,3% обсягу продукції галузі в Україні), оброблення деревини та виробництво виробів з деревини (13,4%), виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції (6,5%) та ін. Серед основних видів промислової діяльності виділяється текстильне виробництво та виробництво одягу (7,8%), виробництво машин та устаткування (8,0%), тощо.

Аналіз показує, що динаміка розвитку промислового виробництва області є досить стабільною, за виключенням періоду кризових 2008-2009 років. На сьогоднішній день у більшості видів промислової діяльності відновився рівень виробництва.

Виключення складають оброблення деревини та виробництво виробів з деревини і виробництво харчових продуктів. Найвищими темпами зростання відбувається у машинобудуванні, виробництві іншої неметалевої мінеральної продукції та добувній промисловості. Як уже зазначалось всі ці види діяльності є спеціалізуючими для Житомирської області.

У структурі промисловості Житомирської області провідне місце займає обробна промисловість, частка якої у загальному обсягу реалізованої промислової продукції у 2011 році становила 71,7%. Її основу складає виробництво харчових продуктів та напоїв (23,5%), виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції (11,4%), машинобудування (8,0%), металургійне виробництво та виробництво металевих виробів (7,1%), оброблення деревини та виробництво виробів з деревини (5,6%), легка промисловість (4,8%). Важливе місце в структурі промисловості Житомирської області займає виробництво та розподілення електроенергії, газу, води (17,6%).

Основною спеціалізуючою галуззю промисловості Житомирської області є виробництво харчових продуктів та напоїв, перед усім молочної продукції. За останні роки підприємства області досягли достатньо стабільного виробництва рідкого обробленого молока (в 2011 році його виробництво склало 114580 т), вершків (12589 т), вершкового масла (6380 т), сирів жирних (4124 т), кисломолочних продуктів (16592 т) тощо.

Основними підприємствами молочної галузі є: ПуАТ «Житомирський маслозавод» (виробництво морозива), ВАТ «Молочник» (м. Житомир), ТОВ «Молочна фабрика «Рейнфорд» (м. Житомир), ВАТ «Житомирмолоко» та інші.

М'ясна промисловість регіону спеціалізується на виробництві ковбасних виробів (8277 т), свинини (5538 т), яловичини та телятини (4537 т), м'ясних напівфабрикатів (1668 т) та іншої продукції. Провідним підприємством галузі в регіоні є ЗАТ «Житомирський м'ясокомбінат», ТОВ «Житомирський птахокомбінат «Юлтіс», ТОВ «Брусилівм'ясо» та ряд інших підприємств.

До числа спеціалізуючих виробництв регіону належить кондитерська промисловість. У 2011 році в області вироблено 25483 т. шоколаду та інших харчових продуктів з вмістом 73 какао; 6172 т інших кондитерських виробів. Головним підприємством кондитерської галузі в регіоні є ТДВ «Житомирські ласощі» (м. Житомир).

Житомирська область є значним виробником етилового спирту, якого в минулому році було вироблено 1206 тис. дал. Основними підприємствами галузі є ДП Коростишівський, Липниківський та Андрушівський спиртзаводи.

Другою важливою галуззю спеціалізації регіону є виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції, що тісно пов'язана з видобувною промисловістю, розвиток якої в останні роки набув безпрецедентно високих темпів, що складає серйозну загрозу довкіллю.

Обсяг реалізованої промислової продукції за 2019 рік становив 45,4 млрд.грн, що у розрахунку на одну особу склав 37035 грн.

У 2019 році порівняно з 2018 роком індекс промислової продукції становив 92,9%.

У добувній промисловості і розробленні кар'єрів випуск продукції зменшився на 17,2%. Видобуток граніту, необробленого або начорно обробленого скоротився на 23,6%, мінералів інших – на 19,9%, каменю дробленого (щебеню), який використовується як наповнювач бетону для дорожнього покриття та подібних цілей, – на 15,6%.

Випуск продукції у переробній промисловості зменшився на 3,0%, зокрема у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції – на 12,9%, у машинобудуванні – на 9,7%, у виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів – на 5,4%, у текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів – на 3,4%, металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування – на 3,2%.

Поряд з цим, приріст обсягу виробництва у виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності становив 4,0% за рахунок зростання на 13,3% обсягів в обробленні деревини та виготовлені виробів із деревини та корка.

Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції зросло на 1,8% за рахунок збільшення на 3,9% випуску

гумових і пластмасових виробів, на 1,7% – іншої неметалевої мінеральної продукції. Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів збільшилося на 0,3%.

На підприємствах з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря обсяг промислової продукції зменшився на 4,4%.

Темп зростання експорту до 2018 року товарів – 108,7% послуг – 109,8%
Обсяг експорту на одну особу товарів – 592,3 дол. США послуг – 68,0 дол. США

Сальдо зовнішньої торгівлі товарами – +150606,7 тис.дол. США
послугами- +59581,0 тис.дол. США

Обсяг прямих іноземних інвестицій на 01.10.2019 – 243,6 млн.дол. США
на одну особу – 198,6 дол. США

Зовнішньоторговельні операції з торгівлі товарами проводились з партнерами із 120 країн світу.

Основу товарної структури експорту зовнішньої торгівлі області склали продукти рослинного походження, машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання, деревина і вироби з деревини, текстильні матеріали та текстильні вироби, вироби з каменю, гіпсу, цементу, недорогоцінні метали та вироби з них.

В експорті послуг переважали послуги з переробки матеріальних ресурсів, а також послуги у сфері телекомунікацій, комп'ютерні та інформаційні; транспортні.

За 2019 рік підприємствами транспорту області перевезено 20,6 млн. т вантажів, що становить 83,1% обсягів 2018 року. Вантажооборот збільшився на 3,0% і склав 4,5 млрд.ткм. Основна частина перевезених вантажів (61,3%) та вантажообороту (83,3%) припала на залізницю. Автоперевезення вантажів склали 8,0 млн.т, що на 3,0% менше, ніж у 2018 році; вантажооборот становив 742,8 млн.ткм. (на 8,0% більше).

Послугами пасажирського транспорту скористалося 103,3 млн. пасажирів, що на 4,6% менше попереднього року. Пасажирооборот становив 2,3 млрд пас.км – на 37,6% менше, ніж у 2018 році.

У 2019 році індекс обсягу сільськогосподарського виробництва порівняно з 2018 роком становив 100,3%, у тому числі у підприємствах – 103,5%, у господарствах населення – 97,4%.

Обсяг продукції сільського господарства в усіх категоріях господарств у постійних цінах 2010 року, за розрахунками, склав 11159,9 млн грн. За підсумками 2019 року за темпами виробництва продукції сільського господарства область зайняла 11 місце серед регіонів держави.

Індекс виробництва продукції рослинництва у 2019 році порівняно з 2018 роком склав 102,0%, у тому числі в підприємствах – 104,2%, у господарствах населення – 99,0%.

За підсумками 2019 року за темпами виробництва продукції рослинницької галузі область зайняла дев'яте місце серед регіонів держави.

Індекс сільськогосподарської продукції тваринництва у 2019 році порівняно з 2018 роком становив 95,6%, у тому числі у підприємствах – 98,0%, господарствах населення – 95,0%.

В усіх категоріях господарств на 01.01.2020р. утримувалося 178,6 тис. голів великої рогатої худоби, у т. ч. 101,8 тис. корів.

Кількість свиней становила 126,4 тис. голів, овець та кіз – 22,9 тис. голів, птиці свійської – 7,4 млн. голів.

Порівняно з 2018 роком поголів'я овець та кіз скоротилося на 16,7%, свиней – на 13,8%, корів – на 8,7%, великої рогатої худоби – на 5,7%, птиці – на 1,0%.

За підсумками 2019 року за темпами виробництва продукції тваринницької галузі область зайняла 19 місце серед регіонів держави.

Оборот роздрібної торгівлі, який включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, за 2019 рік за попередніми даними становив 26,2 млрд.грн, що у порівнянних цінах на 4,5% більше обсягу 2018 року.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, за 2019р. за попередніми даними становив 16,6 млрд.грн, що на 7,8% більше обсягу 2018 року у порівнянних цінах.

Малий і середній бізнес займає вагоме місце в економіці області. Частка малих і середніх підприємств у загальній кількості підприємств в області становить 99,9%, що на рівні загальнодержавного показника.

Кількість малих і середніх підприємств в області у 2018 році становила 6,9 тис. одиниць. У загальній кількості частка малих підприємств склала 94,0%, частка середніх підприємств – 5,9%. Найбільше малих підприємств працювало у м. Житомирі (2560), м. Коростені (319) та м. Бердичеві (316) у Житомирському (359), Коростишівському (255) і Хорошівському (186) районах.

Найбільша кількість середніх підприємств функціонувала у містах: Житомир (126), Коростень (27), Бердичів (21) і Новоград-Волинський (18) та у Житомирському (30), Овруцькому (19) районах.

Кількість малих і середніх підприємств у розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення становила 56 одиниць. Значним був внесок малих і середніх підприємств у загальний обсяг реалізованої продукції в області – 76,8%.

Кількість зайнятих працівників на малих і середніх підприємствах становила 114,9 тис. осіб. Частка зайнятих працівників на малих і середніх підприємствах у загальній кількості працюючих склала 93,3%. У територіальному розрізі найбільша кількість зайнятих працівників на малих підприємствах була у містах Житомир (14,3 тис. осіб) і Бердичів (1,8 тис. осіб)

та у Житомирському (2,1 тис. осіб), Коростишівському (1,4 тис. осіб), Хорошівському (1,3 тис. осіб), Бердичівському (1,0 тис. осіб) районах.

Найбільша кількість зайнятих працівників на середніх підприємствах була у містах Житомир (25,4 тис. осіб), Бердичів (4,8 тис. осіб) і Новоград-Волинський (4,1 тис. осіб) та у Житомирському (8,7 тис. осіб), Овруцькому (3,5 тис. осіб), Новоград-Волинському, Попільнянському (2,3 тис. осіб) і Ємільчинському (2,0 тис. осіб) районах.

Загальна сума податкових надходжень від діяльності малого і середнього підприємництва за 2019 рік становила 11,4 млрд. грн. Частка податкових надходжень до бюджету від діяльності суб'єктів малого і середнього підприємництва становила 97% від загальної суми податкових надходжень від усіх суб'єктів підприємництва, з яких 62,1% склали суб'єкти середнього підприємництва та 34,9% – суб'єкти малого бізнесу.